

מסורת הש"ס

(א) [צ"ל דמתן, צ] [לעיל מב: א] [ולקמן מד:]. (ד) [צ"ל ותמן, ט] [לעיל מא: א] (ו) [שם, ו] שבת קלא: (ח) ג"ז שם, ט) [ועיי' תוס' ר"ה טז: ד"ה שמא' ותוס' מגילה ד: ד"ה ויעבירה ותוס' ב"ה יח. ד"ה שמא], (י) צ"ל לרבי אבא, (כ) [ועיי' תוס' פסחים נא: ד"ה מנן], (ל) [צ"ל ומשנה, מ] [לעיל כ:].

תורה אור השלם

1. ולקחתם לכם ביום ה'ראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמןתם לפני ה' אֱלֹהֵיכֶם שְׂבַעַת ימים: ויקרא כג מ בספת תשבּו שְׂבַעַת ימים כל האֱוֹרָח בִּישְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּשָּׂבַת: ויקרא כג מב ופתח אהל מועד תשבּו יוקם וְלִקְחָה שְׂבַעַת ימים וְשִׁמַּרְתֶּם אֶת מִשְׁמַרְתָּ ה' וְלֹא תָמוּתוּ בַּיּוֹם הַזֶּה: ויקרא ח לה

הגהות הב"ח

(א) גפ' ראשון אפילו בגגולים הראשון. י"ב ובפסחים דף ה מוקי זה ללמוד אחר: (ב) שם אהא אומר ימים ואפילו לילות או אינו אלא ימים ולא לילות ודין הוא נאמר כאן ימים ונאמר במלואים ימים מה להלן ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפילו לילות או בלך לדרך זו נאמר כאן ימים ונאמר להלן ימים מה להלן ימים ולא לילות אף כאן ימים ולא לילות נראה למי דומה דנין דבר כצ"ל: (א) רש"י ד"ה אינה וכו' על פי הראיה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ויעבירו וכו' וטעם ראשון נראה. עיין עיבודן דף לב ע"פ תוס' ד"ה הכא באלין:

מוסף רש"י

אמר קרא ביום ואפילו בשבת. מדלא כתיב בראשון. לדרשא אהא בכל יום שהוא ראשון לחג (שבת קלא:).

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

ויעבירו ארבע אמות ברה"ר. הוא הדין דמצי למימר ויוציא מרשות

היחיד לרשות הרצים אלא שצרכו מקומות וענינים אמרינן יש לחוש להעצרת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח צכרמלית או בקרפף או בגינה דלין כאן איסור הוצאה דאורייתא ויש כאן

איסור העצרה ברה"ר או הגביהו על מנת ליטלו ולא להוציאו ונמלך להוציאו פטור משום הוצאה אם לא עמד לפוש צינתיים כדאמרינן במסכת שבת (דף ה:): **הא תקינו ליה רבנן ליטלו רבנן**. כדקתני מתניתין המקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל צניטו ומתוך שלא התרת לו אלא צניטו וזכור הוא ולא אחי לאפוקי: **אלא ראשון**. דחשונה נטילתו דאפי' בגבולין חיצי לא גזרו ציה רבנן לא בגבולין ולא במקדש אבל שאר הימים שאינו מן התורה אלא במקדש לא חשיבא נטילה ליהו וגזור ציה רבנן משום חומרא דשבת אף במקדש. ואם תאמר נמאלו צ"ד מתנין לעקור דבר מן התורה הא ארובציה ציצמות (דף ט:) ושנינן שז' ואל תעשה שאני: אי הכי. משום דאיתיה בגבולין לא גזור ציה: **האידינא נמי**. לידחי צייט ראשון את השבת: **לא ידעינן בקציעא דירחא**. שמא אין י"ט עד למחר דהוה לן למעבד אלול מעובר: **אינהו**. בני א"י שעדיין מקדשין על (א) הראיה: **לידחו**. להו אף בזמן הזה: **וסניא איך**. מתניתין היא בסוף פירקין דלעיל (דף מא:): **ציום אפי' בשבת**. דמשמע כל דהו יום וקרא יתירא הוא דמצי למכתב בראשון: **ראשון אף בגבולין**. לאו מרצווא דריש אלא ולקחתם ציום ראשון ולא פירש מקדש משמע אפי' בגבולין: **הראשון**. ה"א מיעוטא הוא כלומר בראשון לחודיה הוא דלמינא לך ואף בשבת: **אזעריך קרא למישרא טלטול**. דרצנן עדיין לא נאשר טלטול צעולס וצא הכתוב להמירו כאן: **למשעירי לולב** צא הכתוב ללמדך שמכשירי לולב דוחין את השבת כלומר תיקוניה ואפילו לקוצאו מן המחובר ולחגודו: **ונאמר להלן ימים**. צולצ מה להלן ימים ולא לילות כדכתיב ציום הראשון: **צמלואים**. כדכתיב (ויקרא ח) ופתח אהל מועד תשבּו יומם ולילה וגו': סוכה מנותה כל היום ומלואים מנותם כל היום לישז צעורה ושלל לצאת כדכתיב [שם] ומפתח אהל מועד לא תלכו שבעת ימים ונאמר [שם] תשבּו יומם ולילה שבעת ימים: תשבּו

מודבר שמצותו לדורות ואל

בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי שהיה תוקעין בנ"מ שיש צו צ"ד ולולב לא ישתרי כלל כדמסקין לקמן וי"ל דשופר שזהו צליל אחד לא צלילים שיש צו צ"ד אע"פ שבזמן הבית לא היה אלא במקדש דוקא ועוד דבדין הוא דלולב יהא דוחה בגבולין יותר משופר דבר"ה דלא ידעי קציעות החודש אלא צירושלים אבל י"ט ראשון דלולב היה ידוע אף בגבולין: **הראשון מרמר שאינו דוחה אלא י"ט ראשון**. מיימורא דה"א קא דריש דה"א מיעוטא הוא כלומר בראשון לחודיה הוא דצו ציום וצפ' גיד הנשה (חולין ד' סא). דרש היך המיומנת שצריך למעוטי שמאל וכן העולה עולה ראשונה (פסחים ד' נח:) ויזינין דאחיא ה"א לרצות כדאמרינן לעיל בסוף פרק הישן (ד' נח:) גבי תוספת עינוי דיום הכפורים האזרח לרצות את הנשים וגבי סוכה האזרח לרצות את הגרים כל אחד לפי עניינו: **וסוכה** גופה מנצח. דאי משום תשבּו כעין מדורו מה דירה צין ציום צין צלילה דמהאי טעמא הוה מרצינן(ט) נשים מה דירה איש ואשתו אי לאו משום הלכתא שאני הכא דמעטיה קרא בזהדיא לילות דשבעת ימים משמע ימים ולא לילות דשבעת ימים מיהו למאי דקאמרינן נראה למי דומה קשה:

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מג.

ויעבירו ארבע אמות ברה"ר. ה"ה דמצי למימר ויוציאו מרה"י לרה"ר אלא שצרכו מקומות וענינים אמרינן דיש לחוש להעצרת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח צכרמלית או בקרפף או בגינה דלין כאן איסור הוצאה מדאורייי'

ויש כאן איסור העצרה ברה"ר או אם הגביהו על מנת ליטלו ולא להוציא ונמלך עליו להוציאו פטור אם לא עמד לפוש צינתיים כדאמרינן בפ"ק דשבת (דף ה:) כן פ"י בקונט' וטעם זה לא יתכן דגבי העצרה נמי אם מתחילה נטלו על מנת שלא להעצירו ארבע אמות אע"פ שהעצירו אחרי כן לא מייחצי אם לא עמד לפוש צינתיים * וטעם ראשון נראה אי נמי מרה"י לרה"ר אית להו היכירא וליכא למיגזר אבל ברה"ר ויזינין דלאו אדעתיה ומעציר ארבע אמות(ט): **הא תקינו רבנן ציצול בביתו**. כדקתני מתניתין ומתוך שלא

התרת לו אלא צניטו וזכור הוא ולא אחי לאפוקי וכי תימא א"כ לתקנו נמי כל שצעה צניטו כשחל בשבת יודע הגמרא דמהני קצת הואיל דראשון דאורייתא: **לא ידעינן בקביעא דירחא**. לאו משום דלא ידעינן דהא אמרינן צריש צילה (דף ד:) דהאידינא ידעינן אלא עבוד רצנן כאילו לא ידעינן משום גזרה דהתם דויזינין דגזרו גזרה ואחי לקלוקלי וצפ' מקום שנהגו (פסחים דף נא: ושם) דאמ' ליה רב ספרא(י) (לרבא) כגון אהא דידענא בקציעא דירחא ציצוז לא עצידינא צמדצר מאי לא כמו שפירש בקונט' שהיה בקי צמוד העיצור דמ"מ אסור כדפריש"א אלא מפרש רצינו תס דהוה דייר היכא דמטו שלוחי תשרי ויזינין דאזלי צניסן היכא דמטו שלוחי ניסן ולא מטו שלוחי תשרי דגזרינן צההוא דוכתא ניסן אטו תשרי ועצדינן תרי יומי כדאמרינן בסוף פ"ק דראש השנה (דף כא: ט:): **אינדהו ירדעי בקביעא דירחא אין הכי נמי**. אין מסקנא זו קיימא דלקמן מסקינן כיון דלדידן לא דחי לדידהו נמי לא דחי ט(ובזרייתא) דקתני מוליכין לולציןן לצית הכנסת מוקמינן בזמן שצית המקדש קיים וצגבולין וא"ת מאי שגא משופר דתנן פרק ד' דר"ה (דף טז: ושם) י"ט של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא בצמדינה וי"ל דשאני לולצ שאינו אלא טלטול צעלמא וכיון דאישתרי במקדש לא החמירו בצמדינה אבל בתקיעת שופר איכא מעשה חכמה ואחמור צה טפי ומיהו קשה דלאחר חורבן הקילו צשופר טפי מצולצ דתנן ברה"ה (שם) משחבר

תשבּו בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי שהיה תוקעין בנ"מ שיש צו צ"ד ולולב לא ישתרי כלל כדמסקין לקמן וי"ל דשופר שזהו צליל אחד לא צלילים שיש צו צ"ד אע"פ שבזמן הבית לא היה אלא במקדש דוקא ועוד דבדין הוא דלולב יהא דוחה בגבולין יותר משופר דבר"ה דלא ידעי קציעות החודש אלא צירושלים אבל י"ט ראשון דלולב היה ידוע אף בגבולין: **הראשון מרמר שאינו דוחה אלא י"ט ראשון**. מיימורא דה"א קא דריש דה"א מיעוטא הוא כלומר בראשון לחודיה הוא דצו ציום וצפ' גיד הנשה (חולין ד' סא). דרש היך המיומנת שצריך למעוטי שמאל וכן העולה עולה ראשונה (פסחים ד' נח:) ויזינין דאחיא ה"א לרצות כדאמרינן לעיל בסוף פרק הישן (ד' נח:) גבי תוספת עינוי דיום הכפורים האזרח לרצות את הנשים וגבי סוכה האזרח לרצות את הגרים כל אחד לפי עניינו: **וסוכה** גופה מנצח. דאי משום תשבּו כעין מדורו מה דירה צין ציום צין צלילה דמהאי טעמא הוה מרצינן(ט) נשים מה דירה איש ואשתו אי לאו משום הלכתא שאני הכא דמעטיה קרא בזהדיא לילות דשבעת ימים משמע ימים ולא לילות דשבעת ימים מיהו למאי דקאמרינן נראה למי דומה קשה:

תשבּו

עין משפט ונר מצוה

ד א מיי' פ"ו מהלכות לולב הלכה יד:
ה ב מיי' שם הל' ח:
ו ג מיי' שם הלכה י סמג שם טוש"ע א"ח סי' תרכז סעיף א:
ז ד מיי' פ"ו מהלכות סוכה [הלכה ה] והלכה ו סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תרלז סעיף א:

רבינו חננאל

ויעבירו ד' אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דשופר והיינו טעמא דמגילה. ואקשינן אי הכי ניגזור אפי' יום טוב ראשון, ושנינו יום טוב ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין, לא גזרו רבנן בביתו, אבל שאר הימים דליתנהו מן התורה בגבולין, גזרו רבנן לישלו בביתו. ואקשינן אי הכי דאיתיה מן התורה בגבולין, האידנא נידחי לישלנו בביתו. ודחינן לא ידעינן בקביעא דירחא, ובספיקא לא דחינן שבת. בית הוועד ירדעי בקביעא דירחא לידחו. ושנינן אין לידהו ירדעי בקביעא דירחא האידנא נמי דחי, מדהגן בפרק לולב הגזול יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת כל העם מוליכין את לולביהן לבית הכנסת, ובפירקין תנן כל העם מוליכין לולביהן להר הבית, ש"מ בזמן שבית המקדש קיים היו מוליכין לולביהן להר הבית, אחר שחבר בית המקדש היו מוליכין לולביהן לבית הכנסת. ונרחת האי סברא, דהא מקשינן לקמן, ושנינן לא אידי ואידי בזמן שבית המקדש קיים ולא קשיא, במקדש בהר הבית ובגבולין ובשאר המדינות בכנסת, ותרייהו בזמן ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן. דתניא ולקחתם כל אחד ואחד. לכם משלכם. להוציא השאול והגזול. ביום ואפי' בשבת, לאיתויי מכשירי לולב ואליבא דר' אליעזר. ביום למעוטי לילות אליבא דרבנן, אבל לולב לא איצטרך קרא למישרי טלטול. ראשון ואפילו בגבולין. הראשון שאינו דוחה אלא אותו יום הראשון בלבד. סוכה שנוהגת בלילות כבימים מנא לן.